

Međunarodni sud za krivično
gonjenje lica odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije od
1991. godine

Predmet br. IT-03-69-T

Datum: 11. mart 2011.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VEĆEM I

U sastavu: sudija Alphons Orie, predsedavajući
sudija Michèle Picard
sudija Elizabeth Gwaunza

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 11. marta 2011.

TUŽILAC

protiv

**JOVICE STANIŠIĆA
FRANKA SIMATOVIĆA**

JAVNO

**ODLUKA PO HITNOM SIMATOVIĆEVOM ZAHTEVU
ZA PRIVREMENO PUŠTANJE NA SLOBODU**

Tužilaštvo
g. Dermot Groome

Branioci Jovice Stanišića
g. Wayne Jordash
g. Geert-Jan Alexander Knoops

Vlada Republike Srbije
posredstvom Ambasade Republike Srbije
u Kraljevini Holandiji

Branioci Franka Simatovića
g. Mihajlo Bakrač
g. Vladimir Petrović

Vlada Kraljevine Holandije

I. PROCEDURALNI KONTEKST

1. Dana 23. februara 2011. godine Simatovićeva odbrana podnela je hitan zahtev kojim je zatražila da Franko Simatović (dalje u tekstu: optuženi) bude privremeno pušten na slobodu kad tužilaštvo završi s izvođenjem dokaza, a pre nego što odbrana počne s izvođenjem svojih dokaza (dalje u tekstu: Zahtev).¹ Na zahtev Simatovićeve odbrane, Veće je skratilo rok u kom na taj zahtev treba da se odgovori.² Dana 28. februara 2011. godine država domaćin Međunarodnog suda dostavila je poverljivi dopis na osnovu pravila 65(B) Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik) i navela da se ne protivi Zahtevu.³ Dana 1. marta 2011. godine tužilaštvo je dostavilo odgovor, u kom se usprotivilo Zahtevu (dalje u tekstu: Odgovor).⁴ Po odobrenju Veća,⁵ Simatovićeva odbrana je 7. marta 2011. godine uložila repliku (dalje u tekstu: Replika).⁶ Dana 11. marta 2011. godine Simatovićeva odbrana dostavila je garancije Vlade Republike Srbije od 11. marta 2011. godine (dalje u tekstu: garancije Srbije).⁷

II. ARGUMENTI STRANA U POSTUPKU

A. Zahtev

2. Simatovićeva odbrana tvrdi da se optuženi dobrovoljno predao Međunarodnom sudu, što svedoči o njegovoj spremnosti da saraduje s Međunarodnim sudom, kao i da ne postoji opasnost da će on pobeći.⁸ Optuženi je tokom pretresne faze postupka u nekoliko

¹ Hitni zahtev za privremeno puštanje na slobodu, 23. februar 2011. godine.

² Dana 24. februara 2011. godine strane u postupku su neformalnim putem obaveštene o tome da je rok u kom tužilaštvo treba da dostavi odgovor skraćen do 1. marta 2011. godine, u skladu s pravilom 126bis Pravilnika o postupku i dokazima.

³ Dopis Ministarstva spoljnih poslova Kraljevine Holandije o privremenom puštanju g. Franka Simatovića na slobodu, 24. februar 2011. godine (poverljivo).

⁴ Odgovor tužilaštva na Hitni zahtev Simatovićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu, 1. mart 2011. godine.

⁵ Simatovićeva odbrana zatražila je odobrenje da uložiti repliku na Odgovor tužilaštva: Zahtev odbrane da uložiti repliku na Odgovor tužilaštva na Hitni zahtev Simatovićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu, 3. mart 2011. godine. Pretresno veće je 4. marta 2011. godine neformalnim putem odobrilo zahtev za ulaganje replike i kao rok za to odredilo ponedeljak, 7. mart 2011. godine.

⁶ Replika odbrane na Odgovor tužilaštva na Hitni zahtev Simatovićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu, 7. mart 2011. godine.

⁷ Podnesak Simatovićeve odbrane s dodatnim dokumentima vezanim za Hitni zahtev za privremeno puštanje na slobodu od 23. februara 2011. godine, 11. mart 2011. godine, poverljivi Dodatak A.

⁸ Zahtev, par. 6, 9.

navrata privremeno puštan na slobodu i uvek se držao postavljenih uslova.⁹ Osim toga, Simatovićeva odbrana tvrdi da, u ranijim prilikama kad je privremeno bio pušten na slobodu, ni optuženi ni ijedno lice povezano s njim nisu uticali na žrtve, svedoke ili druga lica ili im pretili.¹⁰

3. Simatovićeva odbrana poziva se na garancije koje je dala Vlada Republike Srbije (dalje u tekstu: Srbija).¹¹

4. Osim toga, Simatovićeva odbrana tvrdi da će privremeni boravak optuženog u Beogradu znatno pomoći braniocima prilikom pripremanja odbrane.¹² Simatovićeva odbrana ukazuje na činjenicu da su sadašnji branioci imenovani u trenutku kad je postupak već bio u poodmakloj fazi i da su dobili veoma kratko vreme da se pripreme za ponovni početak postupka.¹³ Zato su branioci, kako se dalje tvrdi, uspeali da obave tek ograničene pripreme za odbranu i nisu stigli da formulišu konačan pristup s optuženim.¹⁴ Simatovićeva odbrana poziva se na obimni dodatni materijal koji je tužilaštvo obelodanilo i navodi da i to ukazuje na potrebu da optuženi pomogne u pripremi odbrane.¹⁵ Osim toga, Simatovićeva odbrana naglašava da je Veće u ranijim odlukama pridalo "dužnu pažnju koristi od toga što će optuženi biti u Beogradu" za pripremu odbrane.¹⁶

B. Odgovor

5. Tužilaštvo tvrdi da bi bilo opravdano da se zahtev odbije, s obzirom na trenutak u kom je podnet.¹⁷ Protiv optuženog su izneti svi dokazi, čime se povećava opasnost da bi on mogao pobeći.¹⁸ Tužilaštvo ukazuje na svoje ranije argumente o tome da bi

⁹ Zahtev, par. 6.

¹⁰ Zahtev, par. 9.

¹¹ Zahtev, par. 8.

¹² Zahtev, par. 10–14.

¹³ Zahtev, par. 10.

¹⁴ Zahtev, par. 11.

¹⁵ Zahtev, par. 13.

¹⁶ V. Odluka po Zahtevu Simatovićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu tokom zimskog sudskog raspusta, 10. decembar 2010. godine, par. 8; Odluka po Zahtevu Simatovićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu, 15. oktobar 2009. godine, par. 18.

¹⁷ Odgovor, par. 5

¹⁸ Odgovor, par. 5–9.

privremeno puštanje optuženog na slobodu moglo da predstavlja opasnost po žrtve i svedoke i tvrdi da bi Pretresno veće te argumente trebalo da razmotri s dužnom pažnjom.¹⁹

6. Tužilaštvo tvrdi da Simatovićeve odbrana nije činjenično potkrepila svoju tvrdnju da je pomoć optuženog neophodna u Beogradu, a ne u Hagu.²⁰ Tužilaštvo smatra da se pripreme kakve su pregledanje dokumenata i razgovori s braniocima mogu obaviti i iz Pritvorske jedinice Ujedinjenih nacija (dalje u tekstu: PJUN) i da optuženi zbog njih ne mora da bude u Beogradu.²¹ Osim toga, tužilaštvo tvrdi da optuženi, zbog uslova koji važe za privremeno puštanje na slobodu, ne sme da učestvuje u direktnim istragama, te da zbog toga ne bi smeo da ima ni direktan pristup arhivima ili dokumentima, kao ni da uspostavlja kontakt s potencijalnim svedocima.²²

7. Tužilaštvo navodi da je tvrdnja Simatovićeve odbrane da "nije razradila konačnu koncepciju za iznošenje teze" neutemeljena i da je Simatovićeve odbrana već izvodila ubedljiva unakrsna ispitivanja u prilog svojoj tezi.²³ Osim toga, tužilaštvo ukazuje na to da Simatovićeve odbrana ranije nije pominjala nikakve probleme vezane za to što je nedovoljno upoznata s tezom odbrane. To znači da Simatovićeve odbrana preteruje kad prikazuje obim posla koji treba da obavi i neophodnost da optuženi bude prisutan u Beogradu.²⁴

8. Tužilaštvo tvrdi da nisu izneti humanitarni razlozi zbog kojih bi bilo opravdano da se odobri privremeno puštanje na slobodu u fazi postupka nakon donošenja odluke na osnovu pravila 98bis.²⁵

¹⁹ V. Odgovor tužilaštva na Hitni zahtev Simatovićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu, 3. decembar 2010. godine, par. 17.

²⁰ Odgovor, par. 12.

²¹ *Ibid.*

²² Odgovor, par. 12–13.

²³ Odgovor, par. 16.

²⁴ Odgovor, par. 14–18.

²⁵ Odgovor, par. 19.

C. Replika

9. Simatovićeva odbrana tvrdi da su neosnovani navodi tužilaštva da je opasnost od bekstva sada veća zato što su optuženom izneti svi dokazi protiv njega.²⁶ Simatovićeva odbrana ukazuje na činjenicu da je tokom izvođenja dokaza tužilaštva optuženom u pet navrata odobreno privremeno puštanje na slobodu.²⁷ Od poslednje prilike kad je privremeno pušten na slobodu, januara 2011. godine, protiv optuženog nisu izneti dokazi koji bi bili teži od dokaza koji su već izneti ranije, pa zato nema razloga da se podozreva da je opasnost od bekstva sada veća.²⁸

10. Simatovićeva odbrana tvrdi da obimne pripreme koje mu predstoje tim odbrane ne može da obavi sredstvima telekomunikacije.²⁹ Ako bi se odobrio zahtev za privremeno puštanje na slobodu, u Beogradu bi mogle da se obavljaju kontinuirane i svakodnevne konsultacije, zbog čega branioci ne bi morali da putuju u Hag tokom sudskog raspusta.³⁰ Zahvaljujući tome, branioci bi mogli da se usredsrede na prikupljanje dokaza i razgovore s potencijalnim svedocima koji žive u regionu.³¹ Simatovićeva odbrana ponavlja da je tužilaštvo tokom izvođenja svojih dokaza sve vreme obelodanjivalo tako obiman materijal da je to branioci omelo u pripremama odbrane.³² Simatovićeva odbrana napominje da je, pre nego što su aktuelni branioci preuzeli pripremu odbrane, prihvaćeno svega oko 70 dokaznih predmeta, a da je od ponovnog početka suđenja, koje je usledilo po njihovom imenovanju, prihvaćeno oko 2.500 dokaznih predmeta tužilaštva.³³ Time se obim posla odbrane znatno uvećao.³⁴

11. Simatovićeva odbrana tvrdi da je tužilaštvo precenilo pripremljenost odbrane na svim poljima.³⁵ Simatovićeva odbrana tvrdi da činjenica da je ona predložila 90 dokaznih predmeta, a tužilaštvo 2.500 svedoči o nesrazmeri između položaja tužilaštva i položaja

²⁶ Replika, par. 6.

²⁷ *Ibid.*

²⁸ *Ibid.*

²⁹ Replika, par. 8.

³⁰ Replika, par. 9.

³¹ Replika, par. 8–9.

³² Replika, par. 10.

³³ *Ibid.*

³⁴ *Ibid.*

³⁵ Replika, par. 10–13.

odbrane, "koja je proizvod nejednakosti obeju strana u postupku, proistekle iz zakasnelog imenovanja Simatovićevih branilaca u ovom predmetu".³⁶

III. MERODAVNO PRAVO

12. Veće podseća, i poziva se, na merodavno pravo koje reguliše privremeno puštanje na slobodu i postupak privremenog puštanja na slobodu koje je izložilo u svojim ranijim odlukama, uključujući i one delove koji se odnose na fazu postupka nakon donošenja odluke na osnovu pravila *98bis*.³⁷

IV. DISKUSIJA

13. Merodavno pravo predviđa da se jedno merilo primenjuje u fazi postupka pre donošenja odluke na osnovu pravila *98bis*, a drugo u fazi posle donošenja odluke na osnovu pravila *98bis*. Veće je naložilo da se eventualni usmeni argumenti na osnovu pravila *98bis* iznesu 7, 8, 11. i 12. aprila 2011. godine.³⁸ Veće smatra da optuženi u ovoj fazi postupka treba da bude prisutan tokom pretresā na osnovu pravila *98bis* i trenutno procenjuje da će odluku doneti ubrzo posle njih. Zato će Veće zahtev za privremeno puštanje na slobodu proceniti u dva koraka: prvo za fazu do zakazanog pretresa na osnovu pravila *98bis* (dalje u tekstu: prva faza), a potom za period od zakazanog pretresa do početka izvođenja dokaza odbrane (dalje u tekstu: druga faza). Čak i ako ne bude podnesaka na osnovu pravila *98bis*, Veće na drugu fazu svejedno primenjuje merila koja važe za fazu posle donošenja odluke na osnovu pravila *98bis*.

14. Što se tiče prve faze, Veće se uverilo da će se optuženi, uprkos fazi u kojoj se postupak trenutno nalazi, vratiti na suđenje ukoliko bude privremeno pušten na slobodu. Osim toga, Veće prima k znanju garancije koje je dala Srbija, kao i to da nema dovoljno

³⁶ Replika, par. 12.

³⁷ V. Odluka po Hitnom Stanišićevom zahtevu za privremeno puštanje na slobodu, 10. decembar 2010. godine (poverljivo) (dalje u tekstu: Odluka od 10. decembra 2010. godine), par. 5; Odluka po Hitnom zahtevu Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu, 31. mart 2010. godine (poverljivo) (dalje u tekstu: Odluka od 31. marta 2010. godine), par. 19–21; Odluka po Zahtevu Simatovićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu tokom zimskog sudskog raspusta, 15. decembar 2009. godine, par. 11–12; Odluka po Zahtevu Simatovićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu, 15. oktobar 2009. godine, par. 10–12.

³⁸ Nalog o rasporedu, 2. mart 2011. godine.

dokaza koji bi govorili u prilog tome da će se optuženi ponašati drugačije nego dosad i prekinuti saradnju s Međunarodnim sudom. Veće upućuje na svoju raniju Odluku od 10. decembra 2010. godine, a na osnovu informacija kojima raspolaže uverilo se da se prilike u međuvremenu nisu promenile.³⁹

15. Veće se uverilo i da optuženi, ukoliko bude privremeno pušten na slobodu, neće predstavljati opasnost po bilo koju žrtvu, svedoka ili neko drugo lice. Veće podseća na analizu koju je izložilo u Odluci od 10. decembra 2010. godine⁴⁰ i napominje da ne raspolaže informacijama o tome da su se prilike u međuvremenu promenile.

16. Prisustvo optuženog u Beogradu bilo bi korisno, mada ne i presudno za pripremanje odbrane.

17. Procenjujući okolnosti, Veće koristi svoje diskreciono ovlašćenje i odobrava privremeno puštanje na slobodu tokom prve faze, to jest do početka zakazanog iznošenja argumenata na osnovu pravila 98*bis*.

18. Što se tiče druge faze, Veće bi, čak i ako se uveri da su ispunjeni uslovi iz pravila 65(B), privremeno puštanje na slobodu, na osnovu svog diskrecionog ovlašćenja, trebalo da odobri samo ako postoje uverljivi humanitarni razlozi koji pretežu u korist privremenog puštanja na slobodu.⁴¹

19. Veće je uzelo u obzir to što su sadašnji Simatovićeve branioci imenovani u poodmakloj fazi prvostepenog postupka i što je tužilaštvo obelodanilo obiman materijal.

³⁹ Odluka po Zahtevu Simatovićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu tokom zimskog sudskog raspusta, 10. decembar 2010. godine, par. 5.

⁴⁰ *Ibid.*, par. 6.

⁴¹ *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmeti br. IT-05-88-AR65.4, IT-05-88-AR65.5, IT-05-88-AR656.6, Odluka po Konsolidovanoj žalbi na Odluku po Borovčaninovoj molbi za posjetu pod nadzorom i na odluke po Gverinom i Miletićevom zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu tokom pauze u sudskom postupku, 15. maj 2008. godine, par. 23–24; *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.9, Odluka po Žalbi tužioca na Odluku po Drugom zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu optuženog Stojića od 8. aprila 2008, 29. april 2008. godine, par. 13–15; *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.8, Odluka po Žalbi tužioca na Odluku po Zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu optuženog Prlića od 7. aprila 2008, 25. april 2008. godine, par. 14; *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.7, Odluka po Žalbi tužioca na Odluku po Zahtjevu optuženog Petkovića za privremeno puštanje na slobodu od 31. marta 2008, 21. april 2008. godine, par. 15, 17; *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.5, Odluka po Objedinjenoj žalbi tužilaštva na odluke o privremenom puštanju na slobodu optuženih Prlića, Stojića, Praljka, Petkovića i Čorića, 11. mart 2008. godine, par. 21.

Veće ponavlja da bi privremeno puštanje na slobodu bilo korisno za pripremanje teze odbrane, ali smatra da prisustvo optuženog u Beogradu, a ne u Hagu, radi konsultacija s braniocima nije neophodno.

20. Veće smatra da te okolnosti ne predstavljaju uverljive humanitarne razloge zbog kojih bi bilo opravdano da se optuženi privremeno pusti na slobodu. Zato Veće odbija zahtev za privremeno puštanje na slobodu za drugu fazu.

V. DISPOZITIV

21. Iz gorenavedenih razloga, na osnovu pravila 54 i 65 Pravilnika, Veće

1. delimično **ODOBRAVA** Zahtev; i

2. **NALAZE** sledeće:

(a) u **utorak, 15. marta 2011. godine** (ili, u slučaju nepredviđenih događaja, prvog sledećeg dana kad je to izvodljivo) holandske vlasti će prebaciti optuženog na aerodrom Schiphol u Holandiji;

(b) na aerodromu Schiphol optuženi će biti privremeno predat pod nadzor zvaničnika Vlade Srbije, koji će u tu svrhu biti imenovani pre puštanja na slobodu u skladu s operativnim paragrafom (3)(a) ove odluke i koji će pratiti optuženog preostalo vreme putovanja do njegovog boravišta u Srbiji;

(c) optuženog će na povratku pratiti isti imenovani zvaničnici Vlade Srbije, koji će ga predati pod nadzor holandskih vlasti na aerodromu Schiphol u **ponedeljak, 4. aprila 2011. godine** ili pre tog datuma, a holandske vlasti će ga zatim prebaciti nazad u PJUN u Hagu;

(d) za vreme trajanja privremenog boravka na slobodi, optuženi će se pridržavati sledećih uslova, a nadležni organi Vlade Srbije, uključujući lokalnu policiju, staraće se o poštovanju tih uslova:

(i) neće napuštati teritoriju grada Beograda;

- (ii) predaće svoj pasoš i druge važeće putne isprave Ministarstvu pravde Republike Srbije (dalje u tekstu: Ministarstvo pravde);
 - (iii) pre nego što napusti PJUN u Hagu, dostaviće Ministarstvu pravde u Beogradu i sekretaru Međunarodnog suda adresu na kojoj će boraviti u Beogradu;
 - (iv) javljaće se svakog dana, pre 13:00 časova, policiji u Beogradu u lokalnoj policijskoj stanici koju odredi Ministarstvo pravde, u skladu s operativnim paragrafom 3(b) ove Odluke;
 - (v) daće saglasnost da Ministarstvo pravde kod lokalne policije u vezi s njegovim prisustvom vrši provjere, kao i povremene nenajavljene posete optuženom od strane predstavnika Ministarstva pravde ili lica koje imenuje sekretar Međunarodnog suda;
 - (vi) neće ni na koji način kontaktirati ni s jednom žrtvom ni potencijalnim svedokom, niti uticati na njih, odnosno, neće se ni na koji drugi način mešati u postupak ili sprovođenje pravde;
 - (vii) neće o svom predmetu razgovarati ni s kim, uključujući sredstva javnog informisanja, izuzev sa svojim braniocima;
 - (viii) neće tražiti direktan pristup dokumentaciji ni arhivama, niti uništavati dokaze;
 - (ix) strogo će se pridržavati svih uslova koje postave vlasti Srbije neophodnih da bi te vlasti mogle da ispune svoje obaveze na osnovu ovog naloga i svojih garancija;
 - (x) vratiće se na Međunarodni sud u **ponedeljak, 4. aprila 2011. godine**, ili pre tog datuma;
 - (xii) strogo će se pridržavati svakog daljeg naloga Veća kojim se izmene uslovi privremenog puštanja na slobodu ili kojim se ono ukine;
3. **TRAŽI** od Vlade Srbije da preuzme odgovornosti, kako sledi:

- (a) da imenuje zvaničnike Vlade Srbije pod čiji će nadzor optuženi biti privremeno predat i koji će pratiti optuženog od aerodroma Schiphol do njegovog boravišta u Srbiji i da, čim to bude izvodljivo, obavesti Veće i sekretara Međunarodnog suda o imenu tih zvaničnika;
 - (b) da odredi policijsku stanicu u Beogradu kojoj će se optuženi javljati svakog dana tokom privremenog boravka na slobodi i da, čim to bude izvodljivo, obavesti Veće i sekretara Suda o nazivu i lokaciji te policijske stanice;
 - (c) da obezbedi poštovanje uslova koji su optuženom određeni ovim nalogom;
 - (d) za ličnu bezbednost i sigurnost optuženog dok traje njegov privremeni boravak na slobodi;
 - (e) za sve troškove vezane za prebacivanje optuženog s aerodroma Schiphol u Beograd i nazad;
 - (f) za sve troškove u vezi sa smeštajem i bezbednošću optuženog dok traje njegov privremeni boravak na slobodi;
 - (g) da optuženom ne izda novi pasoš ili druga dokumenta koja bi mu omogućila da putuje;
 - (h) da svake nedelje podnosi pismeni izveštaj Veću u vezi s pridržavanjem odredbi ovog Naloga od strane optuženog;
 - (i) da bez odlaganja uhapsi i pritvori optuženog ako on prekrši bilo koji od uslova ovog naloga; i
 - (j) da odmah izvesti Veće o svakom eventualnom kršenju gorenavedenih uslova;
4. **UPUĆUJE** sekretara Međunarodnog suda:
- (a) da se konsultuje s Ministarstvom pravde Holandije o praktičnim aranžmanima za puštanje optuženog na slobodu;
 - (b) da zadrži optuženog u PJUN u Hagu dok Veće i sekretar ne budu obavešteni o imenu zvaničnika Vlade Republike Srbije pod čiji će nadzor optuženi biti privremeno predat;
5. **ZAHTEVA** od vlasti svih država kroz koje će optuženi putovati:

- (a) da optuženog drže pod nadzorom sve vreme koje on provede u tranzitu na aerodromu; i
- (b) da optuženog, ako pokuša da pobegne, uhapsu i pritvore do povratka u PJUN u Hagu.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu se merodavnom smatra engleska verzija.

/potpis na originalu/

sudija Alphons Orié,
predsedavajući

Dana 11. marta 2011. godine
U Hagu,
Holandija

[pečat Međunarodnog suda]